

Народна банка Србије

СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2024.

Октобар 2024.

Садржај:

ЕКСПЕРТИЗА	3
1. Експертиза готовог новца.....	3
2. Експертиза ефективног страног новца	5
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца	7

ЕКСПЕРТИЗА

1. Експертиза готовог новца

У периоду јануар–септембар 2024. године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 1.312 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

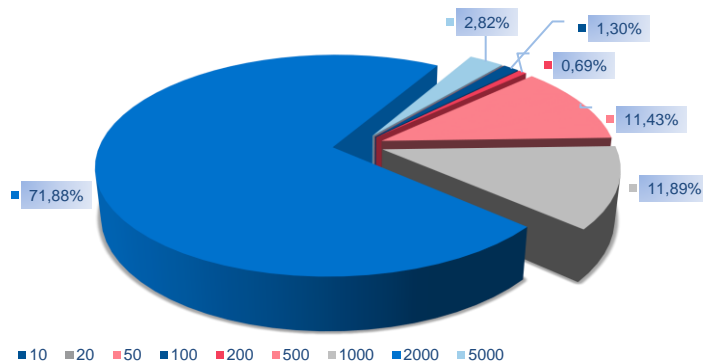
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2024. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	37	943	156	150	9	17	0	0	0	1.312
Учешће у %	2,82	71,88	11,89	11,43	0,69	1,30	0,00	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 2000 (71,32%), 1000 (11,89%) и 500 (11,43%) динара (Графикон 1).

Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2024. (у комадима)

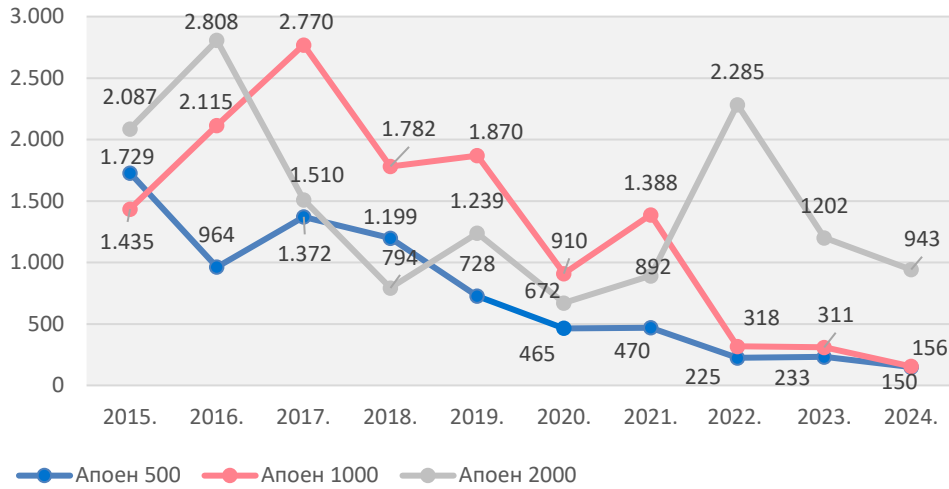

Извор: Народна банка Србије.

Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 95,20% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца откривених у посматраном периоду.

Посматрано последњих десет година, та три апоена су најзаступљенија међу откривеним фалсификованим новчаницама динара (Графикон 2).

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца највећи је удео новчаница апоена од 2000 (81,80%) и од 5000 (8,02%) динара (Табела 2 и Графикон 3).

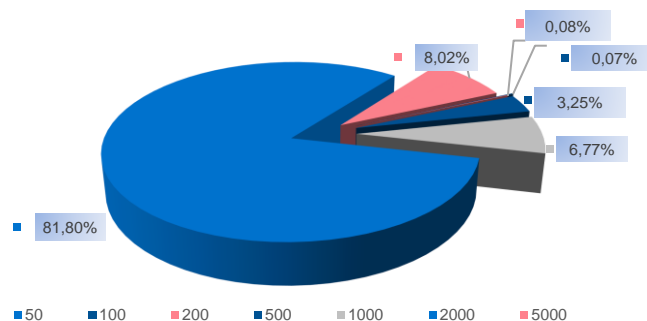
Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 89,82% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2024.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	185,00	1886,00	156,00	75,00	1,80	1,70	0,00	0,00	0,00	2305,50
Учешће у %	8,02	81,80	6,77	3,25	0,08	0,07	0,00	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2024.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 2,17 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају откривена су 4.753,74 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–септембар 2024. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване откривено је 1.414 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

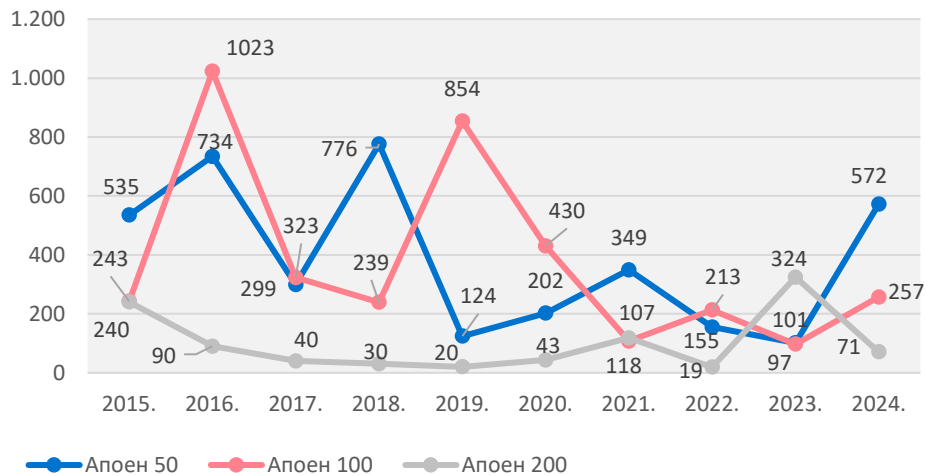
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2024. (у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD					Укупно USD	Остало	Укупно	
	500	200	100	50	20	10	5		100	50	20	10	5				1
Апоен	500	200	100	50	20	10	5		100	50	20	10	5	1			
Комада	40	71	257	572	186	3	1	1.130	126	1	42	43	41	30	283	1	1.414
Учешће у%	2,83	5,02	18,18	40,45	13,15	0,21	0,07	79,92	8,91	0,07	2,97	3,04	2,90	2,12	20,01	0,07	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 1.130 комада фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена од 50 и 100 евра. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата апоена од 50, 100 и 200 евра у последњих десет година.

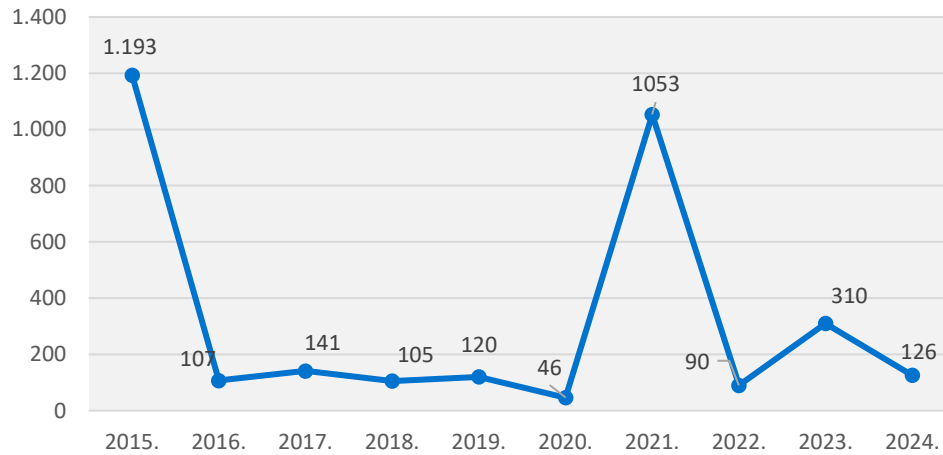
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR (у комадима)

У посматраном периоду откривена су 283 комада фалсификата америчког долара, од којих је 126 комада апоена од 100 америчких долара. Иначе, током година приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчких долара доминантно учешће апоена од 100 долара.

Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

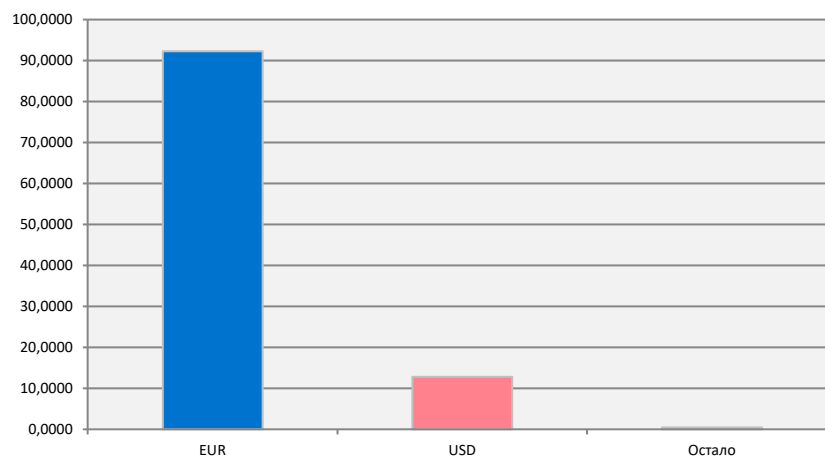

У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чини један комад фалсификоване новчанице, и то апоен од 1000 немачких марака.

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца
јануар–септембар 2024.

(износ у хиљадама EUR)

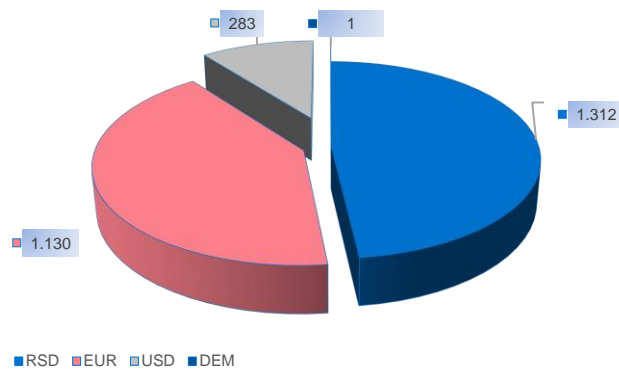
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 4. октобра 2024. (курс евра 117,0125 RSD).

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу укупно 2.726 комада фалсификованих новчаница, колико их је откривено у посматраном периоду, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је на Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2024. (у комадима)

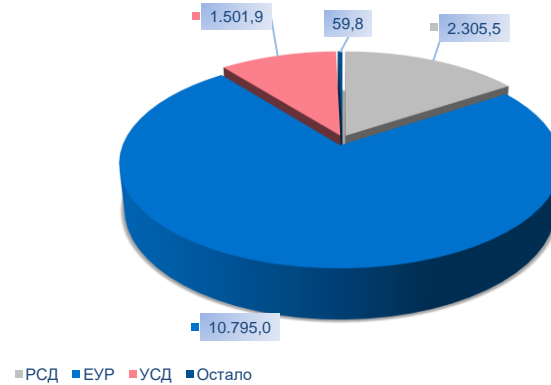
Извор: Народна банка Србије.

Посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте, и то 1.312 комада (48,13%), затим 1.130 комада евра (41,45%), 283 комада америчког долара (10,38%) и 1 комад немачке марке (0,04%).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–септембар 2024. године најбоље ће се сагледати ако се вредности тих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 4. октобра 2024. (курс евра 117,0125 RSD).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница
јануар – септембар 2024.
(износ у хиљадама РСД)

Извор: Народна банка Србије.

Од укупно 14.662.230,55 динара, колико износи номинална динарска противвредност фалсификата свих валута, може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра, и то у износу од 10.794.988,19 динара (73,63%), затим домаће валуте у износу од 2.305.500,00 динара (15,72%), америчког долара у износу од 1.501.914,86 динара (10,24%) и немачке марке у износу од 59.827,50 динара (0,41%).

Напомена: У посматраном периоду извршена је и експертиза 100 комада кованица евра апоена од 1 и 2 евра, при чему је за 35 комада апоена од 2 евра утврђено да су фалсификати.